

Sprogkundskaber i Tysk og Engelsk, han havde faaet, var langt fra tilstrækkelig til, at han kunde korrespondere paa Tysk eller Engelsk. Nej, enhver Realist, som vil gaa Handelsvejen og korrespondere paa fremmede Sprog, bliver nødt til enten at gaa paa de Brock'ske Handelsskoler eller en anden Handelsskole eller tage privat Undervisning i de paagældende Sprog, og skal han rigtig naa til Bunds og blive Herre over Sproget, maa han i de fleste Tilfælde tage over til det vedkommende Land og opholde sig der i kortere eller længere Tid. Jeg kan altsaa ikke indse Nødvendigheden af at gaa til paa Seminarierne at optage Undervisning i to fremmede Sprog som obligatoriske Fag.

Der er i den senere Tid talt meget om, at det skulde være saa aandsdannende og udviklende, at det skulde udvide Synet i saa høj Grad, at man kunde læse Skønlitteratur og videnskabelige Værker i Grundsproget, og det hørte man akkurat paa samme Maade i min Seminarietid. Det var en ren Modesag den Gang at lære Sprog. En hver som helst Seminarist, der vilde være med i de forreste Rækker, være lidt mere end de andre, maatte selvfølgelig lære Sprog. Jeg maa med Ruelse og Anger erkende, at jeg trods mine 30 Aar den Gang ikke var en Smule klogere end mine unge Kammerater paa 17—18 Aar. Jeg læste Sprog, saa det stod efter, ikke alene Tysk og Engelsk, men ogsaa baade Svensk og Oldnordisk (*Sabroe*: Kan De huske noget af det?) Nej, men jeg har skam kunnet det, jeg var dog kommen saa vidt, at jeg til Nød kunde læse Kapitajn Marryats: Børnene i Nyskoven. Engelsk Poesi kom jeg aldrig tilstrækkeligt ind i, der var mig for mange kunstige Ord, som jeg ikke havde Begreb om, til at det kunde hænge ved. For øvrigt var jeg heller ikke noget stort Sproggeni. Og hvad det angaar, at Sprogundervisning skulde virke aandsdannende og udvide ens Syn baade paa Tyskland og England, maa jeg rigtignok sige, at jeg mærkede ikke noget dertil, ikke det mindste. Jeg vil endog sige, at af alle de Fag, jeg har faaet Undervisning i, kan jeg ikke tænke mig noget mere tørt, kedeligt og aandssløvende end dette at skulle læse og lære den ene Glose efter den anden, stave sig igennem en engelsk

og tysk Lektie, slaa op i og kaste op i Ordbøger for at finde, hvad saa det og saa det Ord betyder. Nej, af Hensyn til den aandsdannende og udviklende Betydning, det skulde have for Lærerne, og den Løftelse og Udvidelse af ens Syn, der skulde følge dermed, tror jeg godt, man kan lade være at indføre Sprogundervisning paa Seminarierne.

Den praktiske Nytte af denne Sprogundervisning har for mit Vedkommende været lig Nul, bogstavelig talt lig Nul. Jeg har ikke haft en eneste rød Øres Fortjeneste deraf. Jeg kan ogsaa heldigvis — eller desværre, som man nu vil tage det — henvise til, hvad Præsten sagde, da man for ham beklagede sig over, at man proppede al den Latin ind i Eleverne paa Katedralskolerne. Den gamle Mand svarede da: Det skulle I ikke bekymre jer om, naar man først kommer i Embede og ud i det praktiske Liv, glemmer man helt Latinen! Det samme kan jeg sige med Hensyn til Engelsk og Tysk, som jeg fuldstændig har glemt. Ja, jeg er ikke en Gang kommen saa vidt, at jeg tør vove mig til her i Salen at sige det bekendte Ordsprog paa Tysk, som Rasmus Claussen vilde sige, jeg er bange for, at jeg skulde komme galt af Sted med det. Man behøver altsaa efter mit Syn ikke af Hensyn til Sprogundervisningen at forlænge Seminarietiden med et Aar, de 3 Aar ere nok.

Men nu kommer jeg til et andet Punkt, jeg ikke kan lade være at sige et Par Ord om, nemlig Spørgsmaalet om Forholdet mellem vore Stats- og Privatseminarier. Jeg kan vel ikke her slutte mig fuldt ud til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), men jeg vil dog sige saa meget, at naar Staten overhovedet giver sig af med at uddanne Lærere, maa den vistnok have nogle flere Seminarier, end den har i Øjeblikket. Staten maatte i det mindste kunne uddanne Halvdelen af Lærerne, saa kunde de private Seminarier uddanne den anden Halvdel. Jeg har ikke i Sinde at lægge Sten og Hindringer i Vejen for Privatseminarierne — de kunne have deres Betydning paa samme Maade, som jeg erkender, at Privatskolerne have haft deres —, men at de skulde være de dominerende med Hensyn til Læreruddannelsen, har jeg